

Saksbehandler: Kjersti Okkelmo

Vår dato:
15.02.2018
Deres dato:

Vår referanse:
2018/10575
Deres referanse:

Fylkesmennene

Bruk av midler til regional ordning for kompetanseutvikling for barnehage, prosjekt 21000

Vi viser til virksomhets- og økonomiinstruks og tildelingsbrev 2018, herunder oppdrag og rapporteringskrav knyttet til pkt. 3.4.1.1 i tildelingsbrevet. Videre viser vi til Supplerende tildelingsbrev nr. 1 2018, kap. 231, post 21, prosjekt 21000 der fylkesmennene er gitt samlet fullmakt til fordeling av 95 mill. kroner til regional ordning for kompetanseutvikling for barnehage. Midlene skal brukes i tråd med Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, og mål, prinsipper og tematiske satsingsområder som er beskrevet i «Kompetanse for fremtidens barnehage. Revidert strategi for kompetanse og rekruttering 2018-2022». Midlene omfatter kompetanseutvikling i både kommunale og private barnehager. En nærmere orientering om bruk av midlene og fylkesmennenes rolle og oppgaver i ordningen er beskrevet i dette brevet.

Hensikten med regional ordning for kompetanseutvikling for barnehage

Det er store variasjoner i kvaliteten på barnehagetilbudene¹. Kompetansemidlene skal bidra til å sikre alle barn et likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet, som er i tråd med rammeplanen. Den regionale ordningen skal legge til rette for et styrket samarbeid om kompetanseutvikling mellom barnehagemyndighetene, barnehageeiere, universiteter og høyskoler, fylkesmennene og eventuelt andre aktører. Ordningen skal bidra til en felles retning og forutsigbarhet for aktørene ved at det etableres fylkesvise samarbeidsforum der aktørene blir enige om en langsiktig kompetanseutviklingsplan for barnehager i tilhørende regioner.

Intensjonen er at samarbeidet skal bidra til gjensidig kompetanseheving ved utveksling av kunnskap og erfaring mellom aktørene. Barnehagene skal utvikle sin praksis basert på forskningsbasert kunnskap. Universiteter og høyskoler skal få mer praksisnær kompetanse som kan bidra til å videreutvikle barnehagelærerutdanningen.

Etablering og organisering av samarbeidsforum

I den regionale ordningen for kompetanseutvikling i barnehagen skal fylkesmennene legge til rette for å etablere fylkesvise samarbeidsforum med barnehagemyndighetene, barnehageeierne, lokal UH-institusjon og Fylkesmannen, og eventuelt invitere med andre relevante aktører for å medvirke til god forankring og dialog på alle nivåer. For vurdering av tiltaket fagbrev kan det for eksempel være aktuelt å ha dialog med fylkeskommunen. Dersom Fylkesmannen vurderer at det er hensiktsmessig, kan det etableres mer enn ett samarbeidsforum per embete.

I tillegg til fylkesvise samarbeidsforum kan ordningen innrettes med flere underliggende regionale kompetansenettverk for å sikre god involvering og deltakelse på tvers av barnehagemyndigheter, barnehageeiere og andre relevante aktører.

I mange embeter finnes det allerede velfungerende nettverk og strukturer som Fylkesmannen kan bygge på og videreutvikle. Andre steder må Fylkesmannen ha en mer aktiv rolle i å etablere fungerende strukturer for den regionale ordningen.

¹ Tid for lek og læring. Bedre innhold i barnehagen. Meld.St. 19 (2015-2016)

Private barnehageeiere skal inviteres til å være representert i samarbeidsforumet. Fylkesmannen må legge til rette for at aktørene blir enige om en representasjonsmodell og organisering av ordningen som gir et håndterbart antall medlemmer for et fungerende samarbeidsforum. Embetene må gjøre vurderinger utfra hvordan aktørbildet med private og kommunale barnehageeiere er i gjeldende fylke. Noen fylker har rundt 30% private barnehager mens andre har nærmere 70% private barnehager. Disse barnehagene har ulike eierformer med tanke på størrelse, om de er ideelle eller kommersielle, om de eier barnehager kun innenfor en kommune eller på tvers av kommunegrenser i embetet.

En viktig oppgave for aktørene i samarbeidsforum er å bli enige om en felles og langsiktig kompetanseutviklingsplan for strategiperioden 2018-2022. Planen skal baseres på en analyse og kartlegging av kompetansebehov i tilhørende regioner, sett i lys av kompetansestrategiens mål og kravene i rammeplanen. Planen skal beskrive hvilke kompetansetiltak og hvordan disse skal prioriteres, innrettes og dimensjoneres i løpet av strategiperioden. Det vil si at planen bør referere til hvilke tematiske områder tiltakene rettes mot, tidsrammer (eventuelt puljer/faser), og estimerte kostnader. Planen må justeres årlig i henhold til tildeling av kompetansemidler i statsbudsjettet.

Fylkesmannens rolle og oppgaver i regional ordning for kompetanseutvikling

Fylkesmannen skal legge til rette for samarbeid mellom aktørene og påse at det etableres fylkesvise samarbeidsforum hvor aktørene blir enige om en langsiktig kompetanseutviklingsplan. En viktig oppgave vil være å se til at planen og prioriteringene som samarbeidsforumet blir enige om bygger på analyser og kartlegging av kompetansebehov. Dette kan omfatte analyser på fylkesnivå, regionalt og lokalt nivå. Intensjonen er at samarbeidsforumet skal bli enig om en prioritering av tiltak og hvordan kompetansemidlene benyttes. Dersom samarbeidsforumet ikke blir enig er det Fylkesmannen som tar endelig beslutning.

Universiteter og høyskoler sin rolle i regional ordning for kompetanseutvikling

Lokal UH-institusjon skal inviteres til å delta i samarbeidsforumet. UH-institusjon skal delta i drøfting av kompetansebehov og utvikling av målrettede kompetanseplaner. Med vekt på barnehagebasert kompetanseutvikling skal UH-institusjon bidra med forskningsbasert og praksisrettet innhold.

Det er den/de lokale UH-institusjonene med barnehagelærerutdanning som inviteres med som aktør i samarbeidsforumet. Dersom lokal UH-institusjon ikke kan tilby den kompetansen det er behov for i henhold til samarbeidsforumets besluttede plan kan også andre universiteter og høyskoler eller kompetansemiljø inviteres og bidra.

Direktoratet planlegger å etablere et UH-nettverk tilknyttet den regionale ordningen for kompetanseutvikling. Et slikt nettverk skal bidra til å bygge kompetanse i UH-institusjonene ved blant annet å dele erfaringer og drøfte aktuelle problemstillinger. UH-nettverket skal samarbeide med et tilsvarende UH-nettverk som er etablert for den desentraliserte ordningen for skole. Vi vil komme tilbake med mer informasjon om dette.

Fordeling av kompetansemidler i 2018

2018 blir et overgangsår til den regionale ordningen hvor Fylkesmannen skal fordele midler i henhold til kompetanseutviklingsplanen som skal besluttes av samarbeidsforumet. Det vil imidlertid være behov for å bruke 2018 på å etablere et samarbeidsforum, samt å utvikle og beslutte en felles og omforent, langsiktig plan. Det settes derfor ikke krav om samarbeidsforum og ferdigstilte kompetanseplaner for tildeling av midler i 2018, men der dette er mulig å få til er det ønskelig. Det vil si at Fylkesmannen må gjøre en vurdering med tanke på hvordan kompetansemidlene best forvaltes i 2018. Fylkesmannen kan vurdere å bruke tidligere fordelingspraksis til kommuner og barnehager, samtidig som at Fylkesmannen må bruke 2018 på å etablere fylkesvise samarbeidsforum og påse at forumet utvikler en helhetlig og langsiktig kompetanseutviklingsplan.

For fylker som skal slås sammen fra 2019 vil det være viktig å bruke 2018 til å drøfte/planlegge hvordan den regionale ordningen, med fylkesvise samarbeidsforum, skal organiseres fra 2019 slik at arbeidet kan komme raskt i gang etter sammenslåing. Alle fylkesmennene må derfor bruke 2018 til dialog med aktørene, legge til rette for godt samarbeid og berede grunnen for at det fra 2019 vil stilles krav om en utviklingsplan som er besluttet i et samarbeidsforum for å få tildelt midler.

Tiltak som inngår i regional ordning

Kompetansemidlene kan i 2018 brukes på flere av tiltakene i kompetansestrategien utfra følgende føringer:

- Minst 70% av midlene som tildeles skal benyttes til barnehagebaserte kompetanseutviklingstiltak for å stimulere til kollektivt utviklingsarbeid i barnehagen. Deler av disse midlene kan også benyttes til ekstern barnehagevurdering dersom dette brukes som et forarbeid til barnehagebasert kompetanseutvikling. De tematiske satsingsområdene i kompetansestrategien er førende for arbeidet med barnehagebasert kompetanseutviklingstiltak. For å skape et likeverdig tilbud og kultur for felles læring og kvalitetsutvikling må eier og ledelse iverksette og lede kollektive utviklings- og endringsprosesser.

Resterende midler kan, etter vurdering av behov, brukes til følgende tiltak:

- barnehagefaglig grunnkompetanse
- kompetansehevingsstudier for fagarbeidere og assistenter
- fagbrev som barne- og ungdomsarbeider (praksiskandidatordningen)
- tilretteleggingsmidler for lokal prioritering (nærmere beskrevet i vedlegg)

I tillegg kan deler av midlene brukes til fagseminarer og nettverksarbeid som er relevant for arbeid med den regionale ordningen.

Fra 2019 skal midlene brukes i henhold til det fylkesvise samarbeidsforumets besluttede plan, der tiltakene kan inngå utfra de samme føringene som nevnt over.

Vi ønsker fylkesmenn, barnehagemyndighetene og barnehageeierne lykke til med arbeidet med kompetanseutvikling i 2018.

Med vennlig hilsen

Vennlig hilsen

Sidsel Sparre
avdelingsdirektør

Kjersti Okkelmo
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

VEDLEGG: Tilretteleggingsmidler for lokal prioritering studieåret 2018/19

Tilretteleggingsmidler for lokal prioritering er et av tiltakene som skal vurderes når samarbeidsforumet utvikler en kompetanseutviklingsplan. Samarbeidsforumet må vurdere hvor mye det årlig skal settes av til tilretteleggingsmidler og hvilke studier som eventuelt er relevant å prioritere. I fylker hvor det er stor mangel på barnehagelærere skal tilretteleggingsmidler prioriteres til deltakere som går på ABLU og/eller barnehagelærerutdanning på deltid (jf. mål 1 i kompetansestrategien).

Siden 2018 vil bli et år hvor samarbeidsforumet og strukturer for den regionale ordningen skal etableres ber vi fylkesmennene om å bygge videre på den praksis med søknadsprosess og utbetaling av tilretteleggingsmidler som ble brukt i 2017, eventuelt justere i samråd med samarbeidsforumet der dette er etablert. Der samarbeidsforumet ikke har kommet i gang med planlegging må Fylkesmannen vurdere hvor mye som skal settes av til tilretteleggingsmidler for studieåret 2018/19. Det er viktig å være oppmerksom på at den sum som settes av for tilretteleggingsmidler høst 2018 vil betinge en tilsvarende sum på prosjekt 21000 i 2019 (for å utbetale tilretteleggingsmidler for vår 2019). I tillegg kan det i 2019 være aktuelt å vurdere å sette av midler til en ny runde med tilretteleggingsmidler fra høst 2019.

Hensikten med tilretteleggingsmidler er å stimulere til at ansatte i barnehagen utvikler sin kompetanse. Det er barnehageeiere som har ansatte som deltar på relevante studier som kan søke på midlene. Den økonomisk støtten kan gi barnehageeiere mulighet til å planlegge og tilrettelegge for kompetanseutvikling hos sine ansatte. Dette kan være et godt insentiv for å få flere barnehageeiere til å satse på økt kompetanse i personalgruppen. Tiltaket kan bidra til å skape dialog mellom barnehageeiere og de ansatte om kompetansebehovet i den enkelte barnehage, og om tilrettelegging for deltagelse på studier.

Føringer for tildeling og bruk av tilretteleggingsmidler er:

- Midlene skal benyttes til å tilrettelegge for ansatte som deltar på studiepoeng- eller fagskolepoenggivende studier, med unntak av de videreutdanningsstudier som søkes via utdanningsdirektoratets søkeportal siden disse har en egen ordning med tilretteleggingsmidler.
- Barnehageeiere kan søke 50 000 kroner per ansatte som tar minst 30 studiepoeng/fagskolepoeng i løpet av ett studieår. For studier som utgjør mindre enn 30 studiepoeng utbetales midler basert på utregninger av antall studiepoeng. 1 studiepoeng utgjør tilretteleggingsmidler for 1 700 kroner.
- Utbetaling av tilretteleggingsmidler deles i to: utbetaling for høstsemester 2018 og utbetaling for vårsemester 2019. Før utbetaling av midler for vår 2019 må det innhentes bekreftelse på at de ansatte fortsatt deltar på studiet.
- Det må informeres om at tilsagn om midler for våren 2019 er gitt med forbehold om at Stortinget kan vedta endringer i statsbudsjettet for budsjettåret 2019.
- Midlene skal tildeles den barnehagen hvor den ansatte jobber og skal brukes til å tilrettelegge for studiedeltakelse for den enkelte ansatte. Hvis den ansatte jobber i flere barnehager må det avklares lokalt hvordan midlene fordeles mellom disse barnehagene.
- Midlene skal komme den ansatte som studerer til gode og kan for eksempel brukes til vikar slik at den ansatte får permisjon med lønn. Arbeidsgiveravgift for vikar må dekkes innenfor den tildelte rammen. Midlene kan også brukes til å dekke reiseutgifter, oppholdsutgifter og studiemateriell til den ansatte som studerer.

Tilretteleggingsmidler som skal utbetales for vår 2018, på bakgrunn av innvilget søknad for studieåret 2017/18, skal ikke tas fra prosjekt 21000. Disse er tildelt FM på prosjekt 21035. Det er imidlertid mulig å omfordele ubrukte midler fra prosjekt 21035 til prosjekt 21000 dersom deler av tilretteleggingsmidlene for vår 2018 ikke skal utbetales fordi ansatte ikke lenger deltar på studiet eller grunnlag for utbetaling på annet vis bortfaller.